

Д. С. Перонкова

студ. I курсу магістратури

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: к.е.н., доц. О. М. Савастєєва

АНТИОФШОРНА ПОЛІТИКА РОЗВИНЕНИХ КРАЇН СВІТУ

Офшоризація – це процес, який почався зароджуватись багато десяти років тому та продовжує свій удосконалений розвиток у сьогоденні. З часами у світовій економіці роль офшорних зон становилася все вагомішою. Сьогодні наслідками офшоризації є стрімкий відтік капіталу з економіки розвинених країн. Це стосується як розвинених країн зі стабільною економікою, так і країн з протилежною ситуацією: нестабільною економічною та політичною ситуацією, високою інфляцією, малоефективними політиками. Таким чином проблема неконтрольованого відтоку капіталу стала загрозою економічній і фінансовій безпеці усіх країн.

З моменту утворення офшорних зон уряди розвинених країн ведуть досить інтенсивну боротьбу проти офшорів та їх користувачів. Однак, і Україна намагається не стати виключенням [1]. Прикладом є складання «чорних списків» офшорних юрисдикцій. Компанії, зареєстровані на них, піддаються дискримінації при операціях з резидентами даної країни.

Зі глобалізації міжнародного бізнесу росте і поганий вплив офшорів в світову економіку. Тепер антиофшорна боротьба набирає всесвітні оберти і вже не є справою окремої держави. Зараз активну участь у ній беруть організації світового масштабу.

Наслідком необхідності колективної боротьби з «відмиванням» доходів стало утворення Групи розробки фінансових заходів боротьби з «відмиванням» грошей – FATF, яка була заснована сімкою провідних індустриальних держав (США, Японією, Німеччиною, Великобританією, Францією, Італією, Канадою) і Європейською комісією під час Паризької зустрічі на вищому рівні в липні 1989 року з ініціативи Президента Франції [2].

Список основних претензій до офшорних зон:

- нечесна податкова конкуренція;
- сприяння криміналу («відмивання» грошей).

Ці звинувачення носять абсолютно різний характер, тому боротьба ведеться за різними напрямками. Першим пунктом займається ОЕСР, другим – FATF. При цьому мова йде про боротьбу не з офшорами, а саме з зазначеними негативними явищами. Претензії є також і до держав, які ніяк не є офшорними, наприклад, до США – по лінії ОЕСР. Але яскравіше ці проблеми проявляються саме в офшорних зонах.

Розвиток офшорного бізнесу здійснюється паралельно з державним регулюванням як на рівні розвинених країн, так і міжнародних організацій. На першому етапі боротьби з несумлінною податковою конкуренцією і легалізацією офшорних схем (кінець 90-х – початок 2000-х років) ефективність реалізації антиофшорних заходів була незначною у зв'язку із внутрішньою інвестиційною ситуацією у низці країн (корупція, рейдерство, політична нестабільність і високий рівень оподаткування), хоча вони, будучи закріпленими у національному законодавстві, були спрямовані, насамперед, на резидентів – власників офшорних компаній та осіб, що використовували такі компанії [3, с. 6].

Боротьба, що ведеться з «відмиванням» грошей, може призвести до зникнення гарантованої законом конфіденційності інформації про власників компаній та їх директорів, будуть скасовані акції на пред'явника в зовнішніх офшорах. Конфіденційність банківських операцій залишиться лише на рівні заборони доступу цивільних осіб до чужого рахунку.

ОЕСР – міжнародна організація економічного співробітництва та розвитку, яка займається питаннями економічного співробітництва. До неї входять 30 держав [4].

ОЕСР веде список офшорних зон, що користуються «некоректною податковою конкуренцією». ОЕСР і FATF, не мають ніяких повноважень на накладення санкцій. Однак ОЕСР може пропонувати держучасникам рекомендації по впровадженню таких. Група протидії фінансовим злочинам була створена в 1990 році для протидії «відмиванню» грошей. Вона збирає і аналізує надану банками та іншими структурами інформацію, що має відношення до «відмивання» коштів, а також координує роботу всіх державних органів в цьому напрямі. FinCEN публікує відомості про підозрілі юрисдикції [3, с. 6].

Підсумовуючи викладене, слід зазначити наступне. Протягом останніх років деофшоризація економіки набула ознак глобальної світової проблеми, і це було спричинено як внутрішніми, так і зовнішніми факторами сучасної глобалізації світового господарства. Слід зазначити, що визначені повноваження ОЕСР і FATF зводяться до вироблення рекомендацій, санкцій, та які мають застосовувати країни-учасники організації – відповідно до свого національного законодавства. Основними результатами антиофшорної політики стало посилення банківського регулювання, підвищення прозорості корпоративних структур і міждержавний обмін податковою інформацією.

Список використаної літератури

1. Про перелік офшорних зон : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 № 143-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/143-2011-p> (дата звернення: 15.03.2020).
2. FATF: official site. URL: www.fatfgafi.org/ (дата звернення: 15.03.2020).

3. Мудрак Н. О. Національні механізми боротьби з ухиленням від оподаткування через офшорні юрисдикції в країнах ОЕСР. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. № 25 (2). С. 5–11.
4. OECD: official site. URL: <http://www.oecd.org> (дата звернення: 15.03.2020).